

آزمون ۳ از ۱۲

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می شود.
امام خمینی (ره)

وبسایت پیاده یازدهم

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی سنجش یازدهم - مرحله اول (۱۴۰۱/۰۷/۲۹)

ادبیات و علوم انسانی (یازدهم)

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می باشد:

www.sanjeshserv.ir

مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان ها و مراکز آموزشی

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان ها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمون های آزمایشی سنجش و بهره مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمون ها، آدرس پست الکترونیکی test@sanjeshserv.com معرفی می گردد. از شما عزیزان دعوت می شود، دیدگاه های ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید.

کانال تلگرام آزمون های آزمایشی سنجش @sanjesheducationgroup

ریاضی و آمار (۲)

۱. گزینه ۲ درست است.

$$\sim (P \vee \sim q) \equiv \sim p \wedge \sim (\sim q) \equiv \sim p \wedge q$$

با توجه به قوانین دمورگان داریم:

۲. گزینه ۳ درست است.

ترکیب شرطی وقتی نادرست است که مقدم درست و تالی نادرست باشد:

$$\underbrace{r}_{\text{درست}} \Rightarrow \underbrace{(p \vee \sim q)}_{\text{نادرست}}$$

ترکیب فصلی فقط وقتی نادرست است که هر دو گزاره نادرست باشند:

$$\begin{cases} p \equiv \text{نادرست} \\ \sim q \equiv \text{نادرست} \end{cases}$$

پس r درست و p نادرست است.

۳. گزینه ۴ درست است.

به بررسی تک تک گزینه‌ها می‌پردازیم:

$$p \equiv T, q \equiv F$$

$$۱) \underbrace{(\underbrace{p \vee q}_T \wedge \underbrace{p}_T)}_T \equiv F$$

$$۲) p \Rightarrow q \equiv F$$

$$۳) \underbrace{(p \wedge q)}_F \vee \underbrace{(\sim p \wedge q)}_F \equiv F$$

$$۴) \underbrace{\sim (q \Rightarrow p)}_F \vee \underbrace{(p \wedge \sim q)}_T \equiv T$$

۴. گزینه ۲ درست است.

$$۱) \sqrt{81} \leftarrow \underbrace{\text{عددی گنگ است}}_F \text{ یا } \underbrace{۲ \text{ عددی اول است}}_T \leftarrow T$$

$$۲) \text{ عدد } ۵۱ \text{ عددی اول است و عدد } ۲۵ \text{ مضربی از } ۵ \text{ است} \leftarrow \underbrace{F}_T \text{ و } \underbrace{F}_F \leftarrow F$$

$$۳) \frac{۲}{۳} \text{ عددی گویاست یا مجموع دو زاویه متمم } ۱۸^\circ \text{ است} \leftarrow \underbrace{F}_T \text{ و } \underbrace{T}_T \leftarrow T$$

$$۴) \text{ مستطیل چهار زاویه قائمه دارد و مجموع زاویه‌های داخلی مثلث } ۱۸^\circ \text{ است} \leftarrow \underbrace{T}_T \text{ و } \underbrace{T}_T \leftarrow T$$

۵. گزینه ۴ درست است.

گزاره $\sim q \vee q$ همواره درست است. دو حالت برای $(\sim q \vee q) \Rightarrow p$ در نظر می‌گیریم:

(۱) اگر p درست باشد، آنگاه ارزش گزاره شرطی درست است:

$$\underbrace{p}_{\text{درست}} \Rightarrow \underbrace{(\sim q \vee q)}_{\text{درست}} \equiv T$$

(۲) اگر p نادرست باشد آنگاه ارزش گزاره شرطی درست است:

$$\underbrace{p}_{\text{نادرست}} \Rightarrow \underbrace{(\sim q \vee q)}_{\text{درست}} \equiv T$$

پس ارزش گزاره $(\sim q \vee q) \Rightarrow p$ همواره درست است.

۶. گزینه ۳ درست است.

با توجه به جدول زیر ارزش گزاره‌های p و q به دست می‌آید:

p	q	$p \Rightarrow q$	$p \Leftrightarrow q$
د	د	د	د
د	ن	ن	ن
ن	د	د	ن
ن	ن	د	د

r

$$۱) (\underbrace{p}_{\text{F}} \vee \underbrace{q}_{\text{T}}) \wedge r \equiv T \wedge r \equiv r$$

$$۲) r \Rightarrow (p \wedge q) \equiv r \Rightarrow F \equiv \sim r$$

$$۳) (\underbrace{\sim p}_{\text{T}} \Rightarrow \underbrace{\sim q}_{\text{F}}) \Rightarrow (p \wedge r) \equiv T$$

به انتقای مقدم

$$۴) p \wedge q \equiv F$$

۷. گزینه ۴ درست است.

$$P \Rightarrow q \equiv F \rightarrow p \equiv T, q \equiv F, r \equiv T \text{ یا } F$$

$$۱) (\underbrace{p \wedge q}_{\text{F}}) \Rightarrow (\underbrace{\sim p \wedge r}_{\text{F}}) \equiv T$$

$$۲) (\underbrace{\sim p \vee q}_{\text{F}}) \Leftrightarrow (\underbrace{q \wedge r}_{\text{F}}) \equiv T$$

$$۳) (\underbrace{p \wedge \sim q}_{\text{T}}) \Leftrightarrow (\underbrace{p \vee r}_{\text{T}}) \equiv T$$

$$۴) (\underbrace{p \wedge \sim q}_{\text{T}}) \Rightarrow (\underbrace{r \wedge \sim p}_{\text{F}}) \equiv F$$

۸. گزینه ۳ درست است.

$$(\sim p \vee \sim q) \equiv F \rightarrow \begin{cases} \sim p \equiv F \\ \sim q \equiv F \end{cases} \rightarrow \begin{cases} p \equiv T \\ q \equiv T \end{cases}$$

$$۱) (\underbrace{\sim p \wedge q}_{\text{F}}) \vee \underbrace{\sim p}_{\text{F}} \equiv F$$

$$۲) (\underbrace{p \wedge \sim q}_{\text{F}}) \wedge \underbrace{p}_{\text{T}} \equiv F$$

$$۳) \sim (\underbrace{p \vee q}_{\text{T}}) \Rightarrow \underbrace{p}_{\text{T}} \equiv T$$

$$۴) \sim (\underbrace{p \wedge q}_{\text{T}}) \wedge (\underbrace{p \Rightarrow \sim q}_{\text{F}}) \equiv F$$

۹. گزینه ۳ درست است.

p	q	~ p	~ q	p ∧ ~ q	(p ∧ ~ q) ∨ ~ p	~ (p ∧ q)	p ∨ q
T	T	F	F	F	F	F	T
T	F	F	T	T	T	T	T
F	T	T	F	F	T	T	T
F	F	T	T	F	T	T	F

همان‌طور که در جدول بالا مشاهده می‌کنید ارزش گزاره صورت سؤال هم‌ارزش گزاره گزینه ۳ است.

۱۰. گزینه ۱ درست است.

اگر p و q هر دو نادرست باشند، در این صورت ترکیب فصلی آن‌ها $p \vee q$ نیز نادرست می‌شود. در نتیجه $\sim(p \vee q)$ درست خواهد بود.

۱۱. گزینه ۲ درست است.

$$((p \Leftrightarrow q) \wedge p) \Rightarrow \sim p \rightarrow$$

گزینه ۱: $((\underbrace{d \Leftrightarrow n}_n) \wedge d) \Rightarrow n$ (درست) ن

گزینه ۲: $((\underbrace{d \Leftrightarrow d}_d) \wedge d) \Rightarrow n$ (نادرست) ن

گزینه ۳: $((\underbrace{n \Leftrightarrow n}_n) \wedge n) \Rightarrow d$ (درست) د

گزینه ۴: $((\underbrace{n \Leftrightarrow d}_n) \wedge n) \Rightarrow d$ (درست) د

۱۲. گزینه ۳ درست است.

$$p \equiv T, (\underbrace{\sim p \vee q}_T) \Rightarrow \underbrace{\sim q}_F \equiv F$$

$$q \equiv T \quad q \equiv T$$

$$\underbrace{\sim(p \wedge q)}_F \vee \underbrace{(\sim p \Rightarrow q)}_T \equiv T$$

۱۳. گزینه ۳ درست است.

یک ترکیب شرطی وقتی نادرست است که مقدم آن درست و تالی آن نادرست باشد؛ در نتیجه داریم:

$$\underbrace{(r \Rightarrow p)}_{\text{درست}} \Rightarrow \underbrace{q}_{\text{نادرست}} \equiv \text{نادرست}$$

لذا گزینه ۱ و ۴ حذف می‌شوند و باید گزینه صحیح از بین ۲ و ۳ انتخاب شود:

$$r \Rightarrow p \equiv \text{درست}$$

$$\left\{ \begin{array}{l} n \Rightarrow n \equiv \text{درست} \\ n \Rightarrow d \equiv \text{درست} \\ d \Rightarrow d \equiv \text{درست} \end{array} \right. \rightarrow \text{در ۳ گزینه وجود دارد.}$$

۱۴. گزینه ۱ درست است.

$$\begin{array}{c} p \wedge q \equiv F \\ \begin{array}{cc} \text{---} & \text{---} \\ T & F \end{array} \end{array}$$

اگر r درست باشد، آنگاه $r \Leftrightarrow p$ درست است؛ پس: $(r \Leftrightarrow p) \Rightarrow (p \wedge q)$ نادرست است.

اگر r نادرست باشد، آنگاه $r \Leftrightarrow p$ نادرست است؛ پس: $(r \Leftrightarrow p) \Rightarrow (p \wedge q)$ درست است.

پس ارزش گزاره $(r \Leftrightarrow p) \Rightarrow (p \wedge q)$ با نقیض r هم‌ارزش است.

۱۵. گزینه ۱ درست است.

$$\begin{cases} \sim(p \wedge q) \equiv \sim p \vee \sim q \\ \sim(p \vee q) \equiv \sim p \wedge \sim q \end{cases} \quad \begin{array}{l} \text{الف)} \\ \text{قانون دمورگان صحیح است.} \end{array}$$

ب) صحیح است. قاعده تبدیل ترکیب شرطی به فصلی است.

$$p \Rightarrow q \equiv \sim p \vee q$$

پ) صحیح نیست. (چون در ترکیب عطفی، یکی از دو گزاره نادرست باشد، ارزش گزاره نادرست است).

$$p \wedge \sim q \equiv F$$

ت) صحیح نیست. (چون در ترکیب فصلی، یکی از دو گزاره درست باشد، ارزش ترکیب درست است).

$$p \vee \sim q \equiv T$$

ث) صحیح نیست. (ترکیب شرطی با عکس نقیض خود هم‌ارزش است). $p \Rightarrow q \equiv \sim q \Rightarrow \sim p$

علوم و فنون ادبی (۲)

۱۶. گزینه ۴ درست است.

با توجه به صفحه ۱۵ کتاب درسی، شکل درست گزینه ۴ چنین است: «... که نثر کتابش، گاهی ساده و گاه دارای سجع و موازنه است.»

۱۷. گزینه ۱ درست است.

با توجه به صفحات ۱۲ و ۱۳ کتاب درسی این رباعی، سروده کمال‌الدین اسماعیل، محتاج جلال‌الدین خوارزمشاه است که در سال ۶۳۵ هجری قمری به دست مغولان در اصفهان کشته شده است. موضوع این رباعی هم، قتل عام مردم اصفهان در سال ۶۳۳ هـ ق به دست مغولان است.

۱۸. گزینه ۳ درست است.

با توجه به درس اول کتاب درسی، به ترتیب در صفحات ۱۵، ۱۵، ۱۷ و ۱۸ گزینه سوم درست است.

۱۹. گزینه ۱ درست است.

با توجه به صفحه ۱۶ کتاب درسی گزینه ۱ درست است.

رد گزینه‌های دیگر:

«ب» و «د» مربوط به ویژگی‌های ادبیات در قرن نهم هجری است.

۲۰. گزینه ۴ درست است.

با توجه به صفحات ۱۷، ۱۷ و ۱۹ کتاب درسی

۲۱. گزینه ۲ درست است.

با توجه به صفحات ۱۷ و ۱۸ کتاب درسی

۲۲. گزینه ۳ درست است.

با توجه به صفحات ۱۶ و ۱۴ کتاب درسی

۲۳. گزینه ۱ درست است.

با توجه به صفحات ۱۶ و ۱۷ کتاب درسی
رد گزینه‌های دیگر:

(۲) نجم دایه از شاعران قرن هفتم است.

(۳) سعدی و مولوی از شاعران قرن هفتم هستند.

(۴) جامی از شاعران قرن نهم است و فخرالدین عراقی از شاعران قرن هفتم.

۲۴. گزینه ۴ درست است.

با توجه به صفحه ۱۴ کتاب درسی، تاریخ جهانگشای جوینی و تاریخ وصاف، به نثر پیچیده (مصنوع یا دشوار) نوشته شده است و کتاب طبقات ناصری به نثر ساده.

با توجه به صفحه ۱۸ کتاب درسی، کتاب بهارستان که به تقلید از گلستان سعدی است، به نثر مسجع (آهنگین یا موزون) نوشته شده است.

با توجه به صفحه ۱۶ کتاب درسی، مقدمه کتاب المعجم به نثر مصنوع یا دشوار است.

۲۵. گزینه ۲ درست است.

بررسی آثار یادشده در سؤال:

مرصادالعباد (نثر) - عشاق نامه (نظم و در قالب مثنوی) - تذکرة الاولیا (نثر) - بوستان (نظم و در قالب مثنوی) - فیه ما فیه

(نثر) - دیوان شمس (نظم و در قالب غزل و رباعی) - لمعات (نظم و نثر) - جامع التواریخ (نثر) - موش و گربه (نظم) - تذکرة

دولتشاه (نثر) - تحفة الاحرار (نظم و در قالب مثنوی)

۲۶. گزینه ۱ درست است.

اصلاح موارد نادرست:

تذکرة دولتشاه: شرح احوال بیش از صد تن از شاعران ایرانی

لمعات: سیر و سلوک عارفانه

مکاتیب: مجموع نامه‌های مولانا

عشاق نامه: مباحث عرفانی

۲۷. گزینه ۳ درست است.

اصلاح گزینه‌های نادرست:

(۱) ... و بیشتر در قالب غزل است، نه قصیده.

(۲) ... تاریخ‌نویسی هم بر همان اسلوب ساده رواج یافت، نه قصه‌نویسی.

(۴) ... به نثر مصنوع و دشوار نوشت، نه ساده.

۲۸. گزینه ۴ درست است.

ردّ گزینه‌های دیگر:

(۱) بوستان سعدی مربوط به قرن ۷ است.

(۲) لمعات اثر فخرالدین عراقی مربوط به قرن ۷ است.

(۳) مجالس سبعة اثر مولوی مربوط به قرن ۷ است.

۲۹. گزینه ۲ درست است.

اصلاح گزینه نادرست:

(۲) اخلاق الاشراف، یکی از آثار منشور عبید زاکانی است، نه منظوم.

۳۰. گزینه ۱ درست است.

ردّ گزینه‌های دیگر:

(۲) قرن هفتم است، نه هشتم.

۳) نام نویسنده، خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی است، نه حمدالله مستوفی / قرن هفتم است، نه هشتم.
۴) مباحث عرفانی است، نه عاشقانه.

۳۱. گزینه ۴ درست است.

با توجه به صفحات ۱۹ و ۱۷ ویژگی‌های یادشده در سؤال، مربوط به شخصیت‌های ادبی در گزینه ۴ است.

۳۲. گزینه ۳ درست است.

آثار یادشده در گزینه ۳، همگی در قالب مثنوی سروده شده‌اند.

ردّ گزینه‌های دیگر:

۱) لمعات: به نظم و نثر است. / تاریخ گزیده: به نثر است.

۲) مکاتیب: به نثر است. / دیوان شمس: در قالب غزل و رباعیات است.

۴) گلستان: به نثر است. / فیه ما فیه: به نثر است.

۳۳. گزینه ۲ درست است.

با توجه به صفحه ۱۵ کتاب درسی

۳۴. گزینه ۴ درست است.

این ابیات که سروده ابن‌یمین است، در قالب قطعه سروده شده، نه دوبیتی. (با توجه به توضیحات صفحه ۱۶ کتاب درسی)

۳۵. گزینه ۳ درست است.

اصلاح گزینه‌های نادرست:

۱) ابیات از کتاب بهارستان جامی نیست. ضمن اینکه بهارستان جامی به تقلید از گلستان سعدی است، نه بوستان سعدی.

۲) ابیات از جامی است که از شاعران قرن نهم است، نه هشتم.

۴) ابیات در قال مثنوی سروده شده، نه غزل.

۳۶. گزینه ۴ درست است.

در همه گزینه‌ها، محتاج بودن و احتیاج به دیگران، نکوهش و از آن نهی شده و شاعر از خدا خواسته که به آن مبتلا نشود، ولی

در گزینه ۴، سخن از احتیاج ذاتی همه مخلوقات نسبت به خداوند متعال است.

۳۷. گزینه ۲ درست است.

همه ابیات در ستایش اشعار حافظ از زبان خود حافظ شیرازی است که به حق، اشعارش را می‌ستاید، ولی در گزینه ۲ حافظ، راز

بزرگی خود را در این می‌داند که عشق الهی نصیبش شده است.

۳۸. گزینه ۳ درست است.

همه گزینه‌ها مانند بیت سؤال، در توصیف و ستایش عشق و عاشقی است، غیر از گزینه ۳ که در ستایش عقل و خردگرایی است و

برحذر داشتن از عشق.

۳۹. گزینه ۴ درست است.

با توجه به مفاهیم ابیات، گزینه ۴ دقیق‌ترین مفهوم را بیان کرده است.

۴۰. گزینه ۲ درست است.

همه گزینه‌ها درباره تقابل عشق و عقل و برتری بخشیدن به عشق است، غیر از گزینه ۲ که در توصیف و ستایش عقل است.

جامعه‌شناسی (۲)

۴۱. گزینه ۱ درست است.

بخش فردی آن به زندگی شخصی و فردی انسان‌ها بازمی‌گردد ابعاد ذهنی، اخلاقی و روانی انسان‌ها به این بخش تعلق دارد.

هرکدام از ما دانسته‌ها، تجربه‌ها و خلقیات ویژه‌ای داریم که افراد دیگر با ما در آن‌ها شریک نیستند.

وقتی فردی درباره موضوعی خاص می‌اندیشد، در محدوده فردی و ذهنی خود قرار دارد، ولی هنگامی که اندیشه‌اش را به صورت

گفته یا نوشته بیان می‌کند یا بر اساس اندیشه و تصمیم خود با دیگران رفتار می‌کند، به جهان فرهنگی وارد می‌شود.

بین دو بخش ذهنی و فرهنگی جهان انسانی تناسب و هماهنگی وجود دارد. هر فرهنگی نوع خاصی از عقاید و خصوصیات ذهنی را در افراد به وجود می آورد و به همان نوع از عقاید و خصوصیات، اجازه بروز می دهد. (درس ۱ - فصل ۱ - ص ۴ و ۵)

۴۲. گزینه ۳ درست است.

وقتی به اطراف خود نگاه می کنیم، با پدیده های متفاوتی روبه رو می شویم، با تأمل بیشتر متوجه می شویم که این پدیده ها در مجموعه های بزرگ و مهمی دسته بندی می شوند. این مجموعه ها را به دلیل گستردگی و اهمیت شان «جهان» می نامند.

(درس ۱ - فصل ۱ - ص ۴)

۴۳. گزینه ۴ درست است.

جهان انسانی محصول زندگی انسان است و هرچه با اندیشه و عمل انسان پدید می آید، به این جهان تعلق دارد.

(درس ۱ - فصل ۱ - ص ۴)

۴۴. گزینه ۱ درست است.

پاسخ های متفاوت به پرسش های بنیادی و اساسی، جهان های فرهنگی مختلفی را پدید می آورد.

پرسش ها و پاسخ های بنیادی، همان عقاید اساسی یا تصاویر بنیادی هر فرهنگ از انسان و جهان را می سازند و به مثابه روح یا شالوده آن فرهنگ عمل می کنند. (درس ۱ - فصل ۱ - ص ۳)

۴۵. گزینه ۴ درست است.

عدم تفاوت بین علوم طبیعی و انسانی: دیدگاه اول

منحصر نشدن ادراک و آگاهی به انسان: دیدگاه سوم

اهمیت بیشتر فرهنگ و جهان فرهنگی نسبت به جهان ذهنی و تکوینی: دیدگاه دوم (درس ۱ - فصل ۱ - ص ۷ و ۸)

۴۶. گزینه ۳ درست است.

از منظر قرآن، هرگاه انسان، اخلاق الهی داشته باشد و جامعه نیز از فرهنگ توحیدی برخوردار باشد، جهان تکوینی درهای برکات خود را به روی آن ها می گشاید و هرگاه افراد و فرهنگ جامعه هویتی مشرکانه داشته باشند، زمین و آسمان از تعامل سازنده با آن ها سر باز می زنند.

قرآن کریم، باورها و اعمالی را که نمی گذارند انسان حقیقت خویش و جهان هستی را درک کند، «اغلال و سلاسل» می نامند.

اغلال و سلاسل زنجیرهای هستند که انسان را در دنیا و آخرت به بند می کشند.

در دیدگاه دوم (فرهنگ گرایان)، جهان تکوینی ماده خامی است که فرهنگ ها و جوامع مختلف در آن دخل و تصرف می کنند.

(درس ۱ - فصل ۱ - ص ۸)

۴۷. گزینه ۲ درست است.

نادیده گرفتن تفاوت علوم انسانی با علوم طبیعی، ظرفیت ها و قابلیت هایی را از علوم انسانی و اجتماعی سلب می کند.

(درس ۱ - فصل ۱ - ص ۷)

۴۸. گزینه ۲ درست است.

فرهنگ های مختلف، گستره جغرافیایی و تداوم تاریخی یکسانی ندارند. در طول زمان، در سرزمینی واحد، فرهنگ های متفاوتی پدید می آیند و در زمانی واحد در سرزمین های متعدد، فرهنگ های گوناگونی شکل می گیرند. عمر برخی از فرهنگ ها کوتاه و برخی دیگر طولانی است. (درس ۲ - فصل ۱ - ص ۱۱)

۴۹. گزینه ۳ درست است.

فرهنگ جهانی باید روحیه تعهد و مسئولیت را در انسان ها ایجاد کند تا زمینه گسترش و تحقق عقاید و ارزش های جهان شمول را فراهم آورد. (درس ۲ - فصل ۱ - ص ۱۵ و ۱۶)

۵۰. گزینه ۲ درست است.

جامعه ای که عقاید و ارزش های آن حق باشد، اما هنجارها و رفتارهای آن موافق و همسو با حق نباشد: مدینه فاسقه

فرهنگی که سعادت همه انسان ها را دنبال می کند و از عقاید و آرمان های مشترک انسانی سخن می گوید: گونه دوم

فرهنگ هایی که به سمت جهانی شدن گام برداشته اند.

فرهنگی که از مرزهای جغرافیایی و بومی عبور می کند و در پهنه جهان گسترش می یابد: فرهنگ جهانی (درس ۲ - فصل ۱ - ص ۱۲ و ۱۳)

۵۱. گزینه ۴ درست است.

سطح اول عقلانیت: فرهنگ جهانی باید به پرسش‌های بنیادی دربارهٔ انسان و جهان پاسخ دهد. اگر فرهنگی نتواند به این پرسش‌ها پاسخ دهد، توانایی دفاع از هویت خود را نخواهد داشت.

مسئولیت و تعهد: فرهنگ جهانی باید روحیهٔ تعهد و مسئولیت را در انسان‌ها ایجاد کند تا زمینهٔ گسترش و تحقق عقاید جهان‌شمول را فراهم آورد.

حقیقت: فرهنگ‌هایی که به حقیقتی قائل نباشند، نمی‌توانند معیار و میزانی برای سنجش عقاید و ارزش‌های مختلف داشته باشند و در نتیجه نمی‌توانند از حقانیت ارزش‌های خود دفاع کنند.

عقلانیت سطح دوم: فرهنگ جهانی باید بتواند بر اساس عقاید و ارزش‌های بنیادی خود، به پرسش‌ها و نیازهای متغیر پاسخ مناسب بدهد. (درس ۲ - فصل ۱ - ص ۱۵ و ۱۶)

۵۲. گزینه ۲ درست است.

فرهنگ‌هایی که به حقیقتی قائل نباشند، نمی‌توانند معیار و میزانی برای سنجش عقاید و ارزش‌های مختلف داشته باشند و در نتیجه، نمی‌توانند از حقانیت ارزش‌های خود دفاع کنند. (درس ۲ - فصل ۱ - ص ۱۵)

۵۳. گزینه ۱ درست است.

به پرسش‌های مربوط به آزادی همواره بر اساس ارزش‌های جهان‌شمول مانند حقیقت، معنویت و عدالت پاسخ داده می‌شود.

برخی فرهنگ‌ها جبرگرا و غیرمسئول‌اند. آن‌ها نقش انسان‌ها در تعیین سرنوشت‌شان را انکار می‌کنند، قدرت مقاومت را از آدمیان می‌گیرند و آن‌ها را به موجوداتی منفعل تبدیل می‌کنند و زمینه نفوذ سلطه‌گران را فراهم می‌آورند.

سطح دوم عقلانیت، پاسخگوی پرسش‌های متغیر بشر مانند بحران زیست محیطی است. (درس ۲ - فصل ۱ - ص ۱۵ - ۱۶ و ۱۷)

۵۴. گزینه ۳ درست است.

قرآن کریم برای جامعه و فرهنگ جایگاه ویژه‌ای قائل است و از زندگی و مرگ امت‌ها سخن می‌گوید. (ص - درس ۱ - ص ۸)

براساس دیدگاه اول، جهان تکوینی به جهان طبیعت محدود می‌شود و جهان طبیعت مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان فرهنگی است. (غ - درس ۱ - ص ۷)

فرهنگی که از مرزهای جغرافیایی و قومی عبور می‌کند و در جهان گسترش می‌یابد، فرهنگ جهانی است. (ص - درس ۲ - ص ۱۲)

فرهنگی که تسلط یک قوم، جامعه یا گروهی خاص را بر دیگران به دنبال می‌آورد و دیگر اقوام، جوامع و گروه‌ها را به ضعف و ناتوانی می‌کشانند، فرهنگ سلطه یا استکبار است. (غ - درس ۲ - ص ۱۳) (درس ۲ و ۱ - فصل ۱ - ص ۷ - ۸ - ۱۲ - ۱۳)

۵۵. گزینه ۲ درست است.

فرهنگ جهانی باید روحیه تعهد و مسئولیت را در انسان‌ها ایجاد کند تا زمینهٔ گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان‌شمول را فراهم آورد. (درس ۲ - فصل ۱ - ص ۱۶)

تاریخ (۲)

۵۶. گزینه ۴ درست است.

کتاب تجارب‌الامم اثر ابوعلی مسکویه و مروج‌الذهب اثر مسعودی است. (تاریخ یازدهم درس ۲ ص ۱۸).

۵۷. گزینه ۱ درست است.

یعقوبی، مقدسی، ابن مسکویه، بیهقی و ابن اسفندیار، عدم مطابقت یک روایت تاریخی با عقل را، دلیلی بر بطلان و نادرستی آن می‌دانستند. (تاریخ یازدهم درس ۲ ص ۱۵).

۵۸. گزینه ۴ درست است.

یکی از مهم‌ترین و مؤثرترین معیارهای سنجش درستی یا نادرستی یک گزارش تاریخی، بررسی مطابقت و یا عدم مطابقت آن با عقل است. (تاریخ یازدهم درس ۲ ص ۱۵).

۵۹. گزینه ۳ درست است.

مقایسه و مطابقت یک خبر و منبع تاریخی با سایر منابع نظیر اطلاعات مندرج در سایر کتاب‌های تاریخی و یا نوشته‌های دیگر مانند نسب‌نامه‌ها، سفرنامه‌ها، دیوان‌های اشعار، متون اخلاقی، فتوت‌نامه‌ها، سیاست‌نامه‌ها و امثال آن، روشی سودمند برای تعیین اعتبار اخبار و اسناد است. (تاریخ یازدهم درس ۲ ص ۱۵).

۶۰. گزینه ۲ درست است.

سنجش اعتبار و نقد راوی: در این مرحله، پژوهشگران و مورخان، موضوعاتی نظیر ویژگی‌های هویتی روایت‌کننده خبر، محل تولد و زندگی، گرایش فکری، مذهبی و سیاسی و جایگاه علمی او را بررسی می‌کنند. همچنین پژوهشگران سعی می‌کنند که علائق و انگیزه‌های راوی را در بیان خبر، بررسی و اندیشه و مقصود او را فهم و کشف کنند. (تاریخ یازدهم درس ۲ ص ۱۴).

۶۱. گزینه ۱ درست است.

از برجسته‌ترین منظومه‌های حماسی و تاریخی، شاهنامه، اثر گرانسنگ و بلندآوازه حکیم ابوالقاسم فردوسی است. (تاریخ یازدهم درس ۱ ص ۷).

۶۲. گزینه ۲ درست است.

با گسترش تاریخ‌نویسی سلسله‌ای در میان سلسله‌های محلی، این نوع تاریخ‌نویسی با تاریخ‌نویسی محلی پیوستگی یافت. (تاریخ یازدهم درس ۱ ص ۶).

۶۳. گزینه ۳ درست است.

این دسته از آثار نیز برای مورخان از منابع بسیار موثق محسوب می‌شوند. انواع پوشاک، جواهرات، ابزارهای کشاورزی، ظروف، وسایل حمل‌ونقل، اشیای هنری مثل مجسمه‌ها، تابلوهای نقاشی، سازهای موسیقی، جنگ‌افزارها، وسایل خانگی و در مجموع، تمام دست‌ساخته‌های انسانی بازمانده از گذشته، گواه روشنی بر نوع فرهنگ و عقاید و آداب و رسوم پیشینیان ما هستند. (تاریخ یازدهم درس ۱ ص ۳).

۶۴. گزینه ۳ درست است.

تاریخ‌نگاری عمومی یکی از شاخه‌های تاریخ‌نگاری در ایران است که از قرن سوم هجری قمری آغاز شد و تا اواخر عصر قاجار تداوم یافت. (تاریخ یازدهم درس ۱ ص ۴).

۶۵. گزینه ۱ درست است.

از نمونه‌های مشهور اندرزنامه‌ها، می‌توان به قابوس‌نامه، نوشته عنصرالمعالی در قرن پنجم هجری اشاره کرد. (تاریخ یازدهم درس ۱ ص ۱۰).

جغرافیا (۲)

۶۶. گزینه ۱ درست است.

ویژگی اصلی هر ناحیه، وحدت و همگونی نسبی عناصر طبیعی و انسانی در آن است. این ویژگی‌ها با نواحی مجاور متمایز خواهد بود. به‌عنوان مثال در یک ناحیه، ویژگی‌های عناصر طبیعی مانند آب‌وهوای گرم و خشک با عناصر انسانی آن مانند نوع سکونتگاه‌ها با سقف گنبدی یا فعالیت‌های پرورش شتر تجانس نسبی دارد و ناحیه مجاور می‌تواند آب‌وهوا، نوع سکونتگاه، فعالیت اقتصادی و ... دیگری داشته باشد.

۶۷. گزینه ۲ درست است.

جغرافی‌دان‌ها در فرایند ناحیه‌بندی، حدود یا مرزهای هر ناحیه را روی نقشه (نه در سطح زمین)، رسم می‌کنند و نواحی مختلف را روی نقشه نمایش می‌دهند. این فرایند براساس طرز تفکر و شیوه کار جغرافی‌دان‌ها صورت می‌گیرد و آن‌ها در این راستا یک یا چند معیار را انتخاب می‌کنند (نه قطعا بیش از یک معیار). به‌عنوان مثال در ترسیم نواحی بارشی ایران از سه معیار میانگین بارندگی سالانه، بالاترین میزان بارش روزانه و توزیع فصلی بارش، استفاده کرده و شش ناحیه را روی نقشه ترسیم می‌کنند.

۶۸. گزینه ۳ درست است.

با دقت روی نقشه نواحی بارشی ایران، می‌توان مفاهیم متعددی را از آن استخراج کرد. به‌عنوان مثال سواحل دریای خزر دو ناحیه بارشی و سواحل خلیج فارس یک ناحیه بارشی دارد. نیمه شمالی کشور تعدد و تنوع نواحی بارشی بیشتری نسبت به

نیمه جنوبی دارد. همچنین نیمه شرقی کشور تعدد و تنوع نواحی بارشی کمتری نسبت به نیمه غربی دارد. ناحیه خراسان شمالی، خزر غربی، خزر شرقی، آذربایجان و زاگرس، داخلی و کردستان در نیمه شمالی قرار دارند و ناحیه آذربایجان و زاگرس و داخلی در نیمه جنوبی قرار دارند.

۶۹. گزینه ۴ درست است.

از عبارت مطرح شده می‌توان برداشت کرد که نوع خاک با دیگر معیارهای طبیعی مانند آب‌وهوا و پوشش گیاهی و نیز با معیارهای انسانی مانند نوع کشت محصول و دیگر فعالیت‌های اقتصادی تجانس نسبی دارد. بر این اساس، ویژگی اصلی هر ناحیه، وحدت و همگونی نسبی بین عناصر طبیعی و انسانی در آن است.

۷۰. گزینه ۳ درست است.

مواردی مانند شیوه‌های خاص فروش کالا در بازارهای شناور بانکوک، پایتخت کشور تایلند و شکل‌گیری نواحی صنعتی پیرامون شهر تهران با ایجاد کارخانه‌های بزرگ و کوچک، بیانگر اثرات انسان بر محیط طبیعی است که تغییراتی را در آن ایجاد می‌کند. و مواردی مانند احداث و استفاده از صفحه‌های خورشیدی در نواحی گرم و خشک استان سمنان و به‌کارگیری ماشین‌های برف‌روب مجهز به جی پی اس برای پاکسازی جاده‌ها در کانادا، بیانگر شرایطی است که محیط طبیعی بر انسان وارد می‌کند و انسان لازم است فعالیت‌های خود را کاملاً بر آن منطبق سازد؛ زیرا عدم استفاده از ماشین‌های برف‌روب در نواحی سردسیر یا عدم استفاده از صفحه‌های خورشیدی در نواحی بیابانی، مشکلات عمده‌ای را بر انسان تحمیل خواهد کرد.

۷۱. گزینه ۲ درست است.

هر ناحیه جغرافیایی طبیعی یا انسانی، دارای کانون است که بیشترین عوامل وحدت و همگونی در آن وجود دارند. عکس این عبارت نیز درست است؛ به‌طوری که هر ناحیه جغرافیایی طبیعی یا انسانی، دارای مرزهایی است که کمترین عوامل وحدت و همگونی در آن وجود دارند. توجه داشته باشید که نواحی مجاور نسبت به این ناحیه، فاقد عوامل وحدت و همگونی است.

۷۲. گزینه ۲ درست است.

در متن ارائه‌شده موضوع تصمیمات دولت امارات متحده عربی در ساختن جزیره‌های مصنوعی در آب‌های خلیج فارس مطرح شده است. این تصمیم سیاسی که همراه با تولید ابزار و فناوری است، بر تغییر و تخریب نواحی طبیعی و انسانی خلیج فارس به‌شدت تأثیر می‌گذارد. بدیهی است این اقدام دولت امارات، نوعی روابط متقابل بین انسان و محیط را به‌وجود آورده که تعادل محیط طبیعی را تهدید خواهد کرد.

۷۳. گزینه ۱ درست است.

در مبحث کانون و مرزهای ناحیه، سه مبحث اصلی مطرح می‌شود: الف- کانون ناحیه که ویژگی‌های ناحیه در آن به اوج می‌رسد؛ مانند بیشترین تجمع کارخانه‌ها در یک ناحیه صنعتی. ب- مرزهای ناحیه که ویژگی‌های ناحیه در آن کمتر می‌شود؛ مانند فاصله و پراکندگی زیاد کارخانه‌ها و ج- ناحیه مجاور که ویژگی‌های ناحیه در آن ناپدید می‌شود؛ مانند عدم مشاهده کارخانجات و فعالیت‌های صنعتی. توجه داشته باشید که این تغییرات از کانون به سمت مرزها، به‌صورت تدریجی است.

۷۴. گزینه ۴ درست است.

تعیین مرزهای دقیق نواحی، روی نقشه یک قاره یا کشور و ... کار دشواری برای جغرافی‌دانان است. با این حال تعیین مرز برای آن دسته نواحی که طبیعی هستند مانند آب‌وهوا (از روی اطلاعات جوی)، خاک، زیست‌بوم‌ها و ناهمواری‌ها و ... دشواری کمتری نسبت به تعیین مرز بر روی نواحی انسانی مانند زبان، قومیت، دین و ... دارد.

۷۵. گزینه ۲ درست است.

تقسیمات کشوری ایران نمونه‌ای از ناحیه‌بندی است که به‌طور کلی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها انجام می‌شود. در این ناحیه‌بندی ممکن است مرزهای ناحیه سیاسی مانند استان‌ها و شهرستان‌ها با مرزهای عناصر طبیعی مانند نواحی بارشی، ناهمواری‌ها، پوشش گیاهی و ... و مرزهای عناصر انسانی مانند نواحی زبانی، قومیتی، دینی و ... تطابق کامل نداشته باشد و بنابراین، یک ناحیه آب‌وهوایی یا یک ناحیه قومی، در بین چند استان یا چند کشور قرار گیرد. به‌عنوان مثال در استان گیلان چند نوع نواحی بارشی، ناهمواری، قومیتی و ... ممکن است مشاهده شود.

فلسفه

۷۶. گزینه ۲ درست است.
پرسشگری و تفکر (تفکر عام، نه تفکر فلسفی) ذاتی انسان است. با قدرت تفکر که خداوند در وجود ما قرار داده است، پاسخ سؤال‌ها را می‌یابیم و امور روزانه خود را سامان می‌دهیم. می‌توان گفت که بدون تفکر، کاری از انسان ساخته نیست؛ پس تفکر انسان فقط به حوزه اندیشه محدود نمی‌شود، بلکه برای زندگی و سامان دادن به امور زندگی روزانه کاربرد دارد.
۷۷. گزینه ۳ درست است.
مراحل اندیشه‌ورزی و تفکر در انسان عبارت است از: روبه‌رو شدن با مسئله – طرح سؤال – تفکر در اندوخته‌ها – رسیدن به پاسخ
۷۸. گزینه ۲ درست است.
تا زمانی که انسان با سؤال‌های معمولی و روزانه روبه‌رو است، در مرتبه اول تفکر قرار دارد که همان تفکر غیرفلسفی است؛ یعنی فطرت اول که همان مشغول بودن به امور عادی زندگی و تفکر در آن‌هاست. تفکر فلسفی یا همان فطرت ثانی، یعنی ورود به پرسش‌های اساسی و تفکر در آن‌ها که مرتبه عالی و برتر است.
۷۹. گزینه ۱ درست است.
انسان در زندگی روزانه خویش، معمولاً با مسئله‌هایی روبه‌رو می‌شود و به حل آن‌ها می‌پردازد، اما در میان این مسائل، گاه و بی‌گاه سؤال‌های خاصی خودنمایی می‌کنند که می‌توانند ساعاتی طولانی انسان را به خود مشغول ساخته و به تفکر وادارند و اگر انسان وارد مرتبه دوم تفکر (تفکر فلسفی) شود و پرسش‌های بنیادین را جدی گرفته و به دنبال یافتن پاسخ برآید، در حال تمرین تفکر فلسفی است.
۸۰. گزینه ۱ درست است.
دغدغه برخی از سوفیست‌ها که بیشتر به تعلیم سخنوری و وکالت اشتغال داشتند، بیان واقع و دفاع از حقیقت نبود. این گروه پیروزی بر رقیب را مهم‌ترین هدف می‌دانستند و از این رو در استدلال‌های خود، بیشتر از مغالطه کمک می‌گرفتند که به‌ظاهر درست می‌رسید، اما درواقع غلط بود. این رویه به‌تدریج سبب شد که این گروه از دانشمندان برای حقیقت و واقعیت ارزش قائل نباشند.
۸۱. گزینه ۳ درست است.
سقراط به‌سبب تواضع و فروتنی و شاید به‌خاطر هم‌ردیف نشدن با سوفیست‌ها، مایل نبود که او را سوفیست یا دانشمند بخوانند. معنای سوفیست بعدها به مفهوم مغالطه‌کار تنزل پیدا کرد. لفظ فلسفه عربی است، ولی ریشه‌ای یونانی دارد.
۸۲. گزینه ۴ درست است.
این پرسش که آیا انسان می‌تواند واقعیت را آن‌گونه که هست بشناسد یا خیر، یک پرسش بنیادین و فلسفی است. اما در سایر گزینه‌ها مسائل و پرسش‌هایی که مطرح شده است، مسائل بنیادین و اساسی نیستند، بلکه هر کدام در یک علم خاص قابل طرح و بحث و پاسخ دادن هستند.
۸۳. گزینه ۲ درست است.
در این گزینه از روش عقلی و استدلالی برای پاسخ به این پرسش استفاده شده است، ولی در سایر گزینه‌ها، روش تجربی یا نقلی و یا ... استفاده شده است.
۸۴. گزینه ۴ درست است.
علوم گوناگون یک موجود خاص را مورد بررسی قرار داده و احکام و خصوصیات آن‌ها را بررسی می‌کنند، ولی مابعدالطبیعه (فلسفه اولی: هستی‌شناسی) موجود خاص را مورد بررسی قرار نمی‌دهد، بلکه احکام وجود را از آن جهت که موجود است، بررسی می‌کند.
۸۵. گزینه ۳ درست است.
موضوعات و مسائل ریاضی هم مانند مسائل فلسفی به روش عقلی قابل بررسی هستند؛ پس گزاره الف که در حوزه مسائل ریاضی است، به روش عقلی بررسی می‌شود و گزاره ب نیز مربوط به فلسفه هنر که از فلسفه‌های مضاف و شاخه‌های فلسفه است، به روش عقلی بررسی می‌شود. گزاره پ مربوط به علوم است و به روش تجربی بررسی می‌شود و گزاره ت نیز به هستی‌شناسی که بخش ریشه‌ای فلسفه است، مربوط است.
۸۶. گزینه ۲ درست است.
دانش فلسفه، دارای یک بخش اصلی و تعدادی بخش‌های فرعی است. بخش اصلی به‌منزله ریشه و اساس فلسفه است و بخش‌های فرعی در حکم شاخه‌های آن هستند. بخش ریشه‌ای فلسفه را به دو قسمت هستی‌شناسی و معرفت‌شناسی تقسیم می‌کنند و شاخه‌های فلسفه یا همان فلسفه‌های مضاف، رابط میان بخش ریشه‌ای فلسفه و علوم گوناگون هستند که قوانین بنیادی وجودشناسی و معرفت‌شناسی را به محدوده‌های خاص منتقل می‌کنند و قوانین بنیادی آن محدوده از وجود را بیان می‌کنند.

۸۷. گزینه ۴ درست است.

گزاره مطرح شده در گزینه ۱ موضوعی مربوط به علم تجربی است. گزاره گزینه ۲ مربوط به فلسفه هنر و گزاره گزینه ۳ مربوط به انسان شناسی فلسفی است.

۸۸. گزینه ۱ درست است.

«انسان مدنی بالطبع است.» مربوط به فلسفه علوم اجتماعی است. «راه های مختلفی برای شناخت جهان وجود دارد.» در حوزه معرفت شناسی است و به فلسفه مضاف تعلق ندارد. «حقیقت عدالت، برابری است.» مربوط به فلسفه اخلاق است.

۸۹. گزینه ۲ درست است.

یکی از شاخه های مهم فلسفه، فلسفه علوم اجتماعی است و یکی از مسائل فلسفه علوم اجتماعی این است که «آیا جامعه اصالت و اهمیت دارد یا فرد؟»، گروهی از فیلسوفان، پیرو اصالت فرد هستند؛ یعنی جامعه را مجموعه ای از افراد می دانند که در کنار هم زندگی می کنند و گروهی دیگر معتقدند که افراد یک جامعه نقش و هویت مستقلی ندارند و افکار و اندیشه ها و تصمیم گیری های آنان، تابع شرایط اجتماعی آنها است.

۹۰. گزینه ۳ درست است.

فلسفه های مضاف، قوانین بنیادی وجودشناسی و معرفت شناسی را به محدوده های خاصی منتقل می سازند و قوانین بنیادی آن محدوده از وجود را بیان می کنند، یعنی اگر کسی در وجودشناسی به نظریه ای معتقد باشد، این نظر در فلسفه های مضاف هم مؤثر است و همچنین این نظریه در فلسفه مضاف در علوم گوناگون نیز مؤثر است.

روان شناسی

۹۱. گزینه ۳ درست است.

علی رغم اختلاف نظرها، یکی از جامع ترین تعاریف روان شناسی عبارت است از: مطالعه رفتار و فرآیندهای ذهنی (شناخت). نکته: علت نادرست بودن گزینه ۳ وجود کلمه «صرفاً» در متن گزینه است. (درس ۱ - ص ۱۹ و ۲۰)

۹۲. گزینه ۳ درست است.

منظور از علم در روان شناسی، علم تجربی است که در آن از روش ها و ابزارهای دقیق و قابل اندازه گیری برای بررسی موضوع مورد مطالعه استفاده می کنند و یکی از منابع کسب آگاهی و معرفت است. (درس ۱ - ص ۱۲)

۹۳. گزینه ۴ درست است.

استفاده از آزمون ها و چگونگی اجرا و تفسیر آن باید در کنار سایر روش ها باشد و به دست افراد متخصص انجام شود. همچنین متخصصان نباید مشخصات و اطلاعاتی را که در تحقیقات خود از افراد به دست آورده اند، به صورت عمومی و برای دیگران منتشر کنند. (درس ۱ - ص ۲۸)

۹۴. گزینه ۲ درست است.

دانشمند با طرح مسئله، موقعیت های ناشناخته و مجهول را شناسایی می کند و سپس با روش های تجربی، سعی می کند تا به آن ها پاسخ داده و این موقعیت ها را روشن سازد. (درس ۱ - ص ۱۸)

۹۵. گزینه ۱ درست است.

گذشت زمان و تغییر در میانی و پیش فرض های علم، تغییر در نیازهای فرهنگی و اجتماعی و زیستی و همچنین افزایش اطلاعات در هر علم، باعث تغییر در توصیف و تبیین های موجود در یک علم می شود. (درس ۱ - ص ۲۰)

۹۶. گزینه ۲ درست است.

باید دقت کرد که معتبر بودن و پذیرفته شدن پاسخ، لزوماً به معنای درست و واقعی بودن آن پاسخ نیست، بلکه ممکن است پاسخی که اکنون مورد قبول واقع شده و علمی است، پس از مدتی به دلیل آگاهی از نادرستی آزمایش های قبلی و یا به دلیل تغییر در پیش فرض های دانشمندان، کنار گذاشته شده و نادرست تلقی گردد. همه علوم به یک میزان دارای یافته های تکرار پذیر نیستند. (درس ۱ - ص ۱۳ تا ۱۵ و ۱۹)

۹۷. گزینه ۳ درست است.

- شاید بیش از هر روشی، افراد عادی جامعه با استفاده از آزمون های روان شناختی مواجه شده باشند.
- آزمون ها ابزاری برای کمّی کردن ویژگی های روان شناختی هستند. ساخت آزمون ها بسیار دشوار است و فرآیند پیچیده ای را طی می کند. آزمون ها باید دقیقاً همان چیزی را اندازه گیری کنند که برای آن ساخته شده اند.

۹۸. گزینه ۱ درست است.
- آزمون‌ها در دفعات متعدد اجرا باید نمره یکسان یا تقریباً یکسانی به ما بدهند. استفاده از آزمون‌ها، چگونگی اجرا و تفسیر آن باید در کنار سایر روش‌ها باشد و به‌دست افراد متخصص انجام شود. همچنین متخصصان نباید مشخصات و اطلاعاتی را که در تحقیقات خود از افراد به‌دست آورده‌اند، به‌صورت عمومی و برای دیگران منتشر کنند. (درس ۱ - ص ۲۸)

۹۹. گزینه ۴ درست است.
«تبیین» به بیان چرایی اتفاق افتادن یک پدیده می‌پردازد. در واقع، هر دانشمند زمانی که یک پدیده را تبیین می‌کند، درحال بیان علل اتفاق افتادن آن پدیده در جهان است. (درس ۱ - ص ۱۴)

۱۰۰. گزینه ۴ درست است.
مهم‌ترین دلیل دشواری پیش‌بینی و کنترل در علم روان‌شناسی، پیچیدگی و دشواری توصیف و تبیین در موضوعات مختلف این علم است. این امر باعث می‌شود که توصیف دقیق از موضوعات مختلف در انسان، مانند هوش، عواطف، شناخت، اراده، خود و ...، بسیار دشوار گردد و درنتیجه، شاهد تبیین‌های متفاوتی از این موضوعات و مانند آن‌ها، در روان‌شناسی باشیم. (درس ۱ - ص ۱۵)

۱۰۱. گزینه ۱ درست است.
- در روش علمی و برای انجام یک آزمایش صحیح و همچنین سهولت در اندازه‌گیری‌ها، باید متغیرهای موردنظر، به شکل دقیق، شفاف و قابل اندازه‌گیری، تعریف شوند. به تعریفی از متغیر که این ویژگی‌ها را داشته باشد، تعریف عملیاتی می‌گویند.
- متغیرهایی مانند سطح تحصیلات، جنسیت، سن، گروه خونی و مانند این‌ها، تعریف واحد و کاملاً مشخصی دارند؛ لذا نیاز به تعریف عملیاتی ندارند. (درس ۱ - ص ۱۹)

۱۰۲. گزینه ۲ درست است.
- هر یک از منابع چهارگانه آگاهی و معرفت، روش‌های خاص و متناسب با خود را دارند. (ص - ص ۱۱)
- هدف علم روان‌شناسی همانند سایر علوم تجربی، توصیف، تبیین، پیش‌بینی و کنترل موضوع پژوهش است. (غ - ص ۱۴)
- دانشمندان سعی می‌کنند تا در توصیف موضوعات و پدیده‌های مختلف، دقیق و بی‌طرف باشند. (غ - ص ۱۴)
- در جست‌وجوی چیزی بودن باعث می‌شود تا روش علمی، هدفمند باشد. (ص - ص ۱۷) (درس ۱ - ص ۱۱ - ۱۴ - ۱۷)

۱۰۳. گزینه ۲ درست است.
انسان‌ها سعی می‌کنند با استفاده از اطلاعات خام موجود در حافظه، استنباط‌های زیادی داشته باشند و به مراتب بالاتر شناخت دست یابند. (درس ۱ - ص ۲۱)

۱۰۴. گزینه ۳ درست است.
- استشمام بوی غذا = احساس
- امیرحسین سرما را ادراک و رفتار بستن پنجره را در اثر تفسیر موقعیت از خود نشان داده است. = ادراک
- برگرداندن سر به علت صدای بلند = توجه
(درس ۱ - ص ۲۱ و ۲۲)

۱۰۵. گزینه ۱ درست است.
الف) در مراحل اولیه پژوهش که بررسی آزمایشگاهی امکان‌پذیر نیست، موضوع مورد مطالعه از این روش تبیین می‌شود. = مشاهده
ب) از ویژگی‌های آن، هدفمند و سازمان یافته بودن است. = مصاحبه
پ) مسائلی که امکان مشاهده مستقیم ندارند را می‌توان با این روش مطالعه کرد. = پرسش‌نامه
ت) ابزاری برای کمّی کردن ویژگی‌های روان‌شناختی است. = آزمون
(درس ۱ - ص ۲۷ و ۲۸)

آخرین مفهوم در تعریف روش علمی «تعریف نامعین» است. دانشمند به دنبال ابهام‌زدایی نامعین و روشن‌سازی است. دانشمند با طرح مسئله، موقعیت‌های ناشناخته و مجهول را شناسایی می‌کند و سپس با روش‌های تجربی، سعی می‌کند تا به آن‌ها پاسخ داده و این موقعیت‌ها را روشن سازد. (درس ۱ - ص ۱۸)

بسمه تعالی

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

اطلاعیه شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان سازمان سنجش آموزش کشور در خصوص

برگزاری آزمایشی امتحانات نهایی (تشریحی) دروس عمومی پایه دوازدهم

به اطلاع مدیران، مشاوران و دانش آموزان گرامی می‌رساند:

با توجه به حذف دروس عمومی و تأثیر قطعی معدل کتبی نهایی در نتیجه کنکور سراسری، و برای آشنایی و آمادگی هرچه بهتر دانش آموزان پایه دوازدهم جهت حضور در امتحانات نهایی و ارتقاء سطح نمرات، شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان سازمان سنجش آموزش کشور برای اولین بار نسبت به طراحی و برگزاری آزمایشی **آزمون‌های تشریحی دروس عمومی** اقدام نموده است.

از مهمترین مزایای شرکت در این آزمون می‌توان به موارد ذیل اشاره کرد:

- ✓ آشنایی با سطح علمی سؤالات و نحوه مطالعات کتب درسی جهت شرکت در امتحانات نهایی؛
- ✓ آشنایی با نمونه سؤالات نهایی بعد از حذف دروس عمومی از کنکور سراسری؛
- ✓ ارزیابی کیفی و کمی سطح آگاهی و آمادگی دانش آموزان؛

لازم به ذکر است که جزئیات ثبت نام و نحوه برگزاری آزمون در اطلاعیه‌های بعدی در سایت

شرکت به نشانی www.sanjeshserv.ir متعاقباً اعلام خواهد شد.

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور